

Beheerplan Natuurbegraafplaats Heidepol

1 Algemeen

Beheer en ontwikkeling van het terrein is er op gericht de natuur- en belevingswaarden van het terrein te vergroten. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen grootschalige, eenmalige ingrepen, die met name plaatsvinden bij de eerste aanleg en waarmee naast een goede inrichting van het gebied tevens de condities geschapen worden voor de verdere ontwikkeling van het terrein. Daarnaast zijn er uiteraard de maatregelen die periodiek plaats moeten vinden, gedurende de periode dat het gebied in ontwikkeling is. Hieronder worden per gebiedsdeel de verschillende maatregelen opgesomd.

Topkaart huidige situatie 1

2 Uitgangspunten voor het beheer

Natuurbeschermingswet (NBwet)

Het plangebied ligt in het 'Natura 2000 gebied Veluwe' en valt onder de herziene Natuurbeschermingswet 1998. Uit de natuurtoets is het volgende geconcludeerd:

Door de ingreep worden geen habitattypen of soorten aangetast waarvoor het 'Natura2000-gebied Veluwe' is aangewezen.

Hoewel geconstateerd is dat de ingreep juist zorgt voor toename van natuurwaarden waarvoor de Veluwe is aangewezen als 'Natura2000-gebied' en de voorgenomen ingreep ook geen significant negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied, kunnen aan de vergunning in het kader van de NB wet voorwaarden worden verbonden die ook in het beheer doorwerken.

Zodra de vergunning in het kader van de NB wet er is, zullen deze voorwaarden aan het beheerplan worden toegevoegd.

Flora- en Faunawet.

De volgende soorten komen voor of kunnen worden verwacht in het plangebied:

Tabel 1: Algemene soorten	Tabel 2: Licht beschermde soorten	Tabel 3: Zwaar beschermde soorten
Rode bosmier	Evt Eekhoorn	Gewone en ruige dwergvleermuis
Gewone Pad		Das
Bruine Kikker		Hazelworm
Algemene soorten als ree, vos, konijn, haas, egel, Rosse woelmuis, bosmuis, Bosspitsmuis en Aardmuis		Algemene vogels van bossen en parken. Grote bonte specht, Boomklever

Voor een goed en zorgvuldig beheer gelden de volgende voorwaarden als uitgangspunt:

Algemeen

- Tijdens de voorbereidende werkzaamheden en ook in de fase van natuurbegraven dient verstoring door mensen en door geluid zoveel mogelijk beperkt te worden.
- Verlichting zal zo beperkt mogelijk gehouden worden, hoogstens uit oogpunt van veiligheid.
- Tijdens de inrichtingswerkzaamheden zal insporing en verdichting van de bodem worden voorkomen door gebruik te maken van vaste routes en zo nodig door het gebruik van rijplaten.
- Voor de activiteiten tijdens het natuurbegraven zal een checklist worden opgesteld om verstoring van beschermde soorten te voorkomen.

Broedvogels

- Dunningswerkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd,
- Bij maaiwerkzaamheden controleren op de aanwezigheid van broedvogels..
- Bij dunning bomen die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen en/ of holenbroeders inspecteren op het voorkomen daarvan, Voor behoud van biodiversiteit deze bomen handhaven.

Vleermuizen

- Bij onderhoud aan gebouwen en het gebruikte onderhoudsmateriaal rekening houden met de verblijfplaatsen van vleermuizen

Dassen

- Met de aanwezigheid van de das zal op korte en lange termijn rekening worden gehouden. In het gedeelte van het bos waar de dassenburchten zijn gelegen, zullen geen begravingen

plaatsvinden. Verder zal dit driehoekig bosje (aan de perceelsgrens met Otterloseweg) worden ontzien en zal het heel geleidelijk worden omgevormd tot een natuurlijker bos.

- Bij begravingen in de omgeving van de burchten van het bos naast de entree, zal rekening gehouden worden met de burchten en zullen de werkzaamheden uitgevoerd worden volgens de gedragscode 'Zorgvuldig Bosbeheer'.
- Het foerageergebied zal door de ontwikkelingen juist verbeteren voor de Das.

Mieren

- Nesten van Rode bosmier en hun voedselgebied worden bij werkzaamheden op korte en langere termijn gespaard. Dit enerzijds door de nesten zelf niet aan te tasten en anderzijds door het voedselgebied rond de nesten te sparen. Dit kan bereikt worden door de Amerikaanse eiken niet in één keer te verwijderen maar door het bos geleidelijk om te vormen tot een open bos met inheemse boomsoorten.

Beplantingen

- De bomen die nu al aangegeven zijn op de kaart met ecologische waarden worden gespaard.

Zodra de beoordeling in het kader van de Flora en Faunawet er is, zullen deze voorwaarden aan het beheerplan worden toegevoegd.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het plangebied is gelegen in de EHS. Uit onderzoek blijkt dat de kwaliteiten van het gebied als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur door de voorgenomen ingreep sterk zullen verbeteren.

Boswet

Door het omvormen van bos naar heide is sprake van afname van oppervlakte bos. Voor deze velling van bos dient een melding gedaan te worden conform de bepalingen van de Boswet. Tevens dient een ontheffingsverzoek herplantplicht ingediend te worden door de initiatiefnemer.

3 Bos

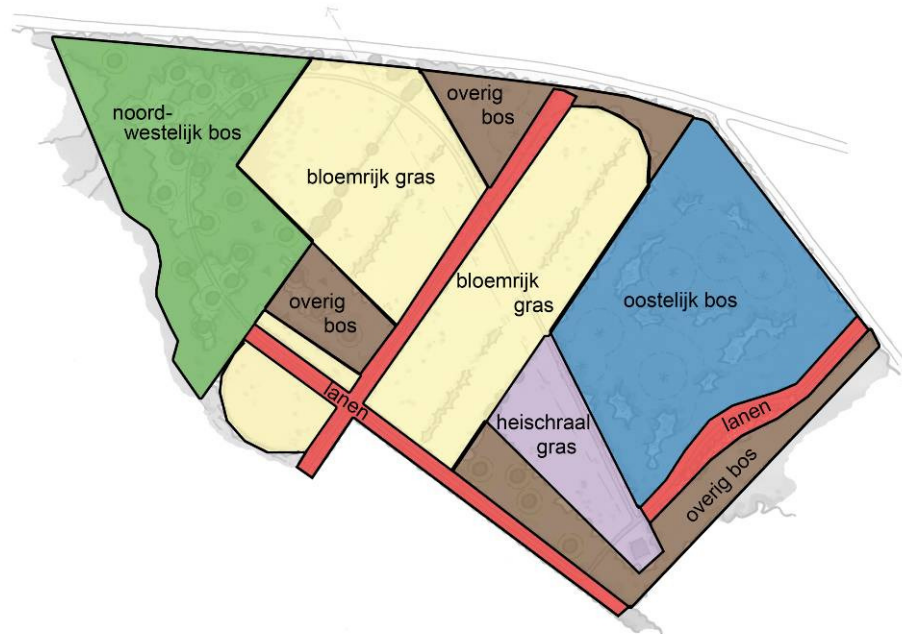
3.1 Noordwestelijk bosgebied

Dit bosgebied kenmerkt zich door de aanwezigheid van veel Amerikaanse Eik, Grove Den en Douglas. Naast bos is een deel van dit terreindeel op dit moment in gebruik als maïsakker. De ontwikkeling van dit gebied is gericht op de realisering van een heel open bostype met veel heide ofwel boomheide.

3.1.1 Grootchalige eenmalige ingrepen

Om dit gebied te ontwikkelen tot het gewenste natuurtype is het noodzakelijk om delen van het bos te verwijderen evenals de strooisellaag. Op het deel van dit gebied dat aangelegd moet worden op een stukje van de akker is

afplaggen en afvoeren van de voedselrijke bovenlaag noodzakelijk voor de ontwikkeling tot heide. Bij de genoemde maatregelen dienen de aanwezige mierenhopen, vliegdennen en eventuele andere aanwezige karakteristieke bomen gespaard te blijven. Een aantal van de vliegdennen of ander bijzondere bomen kunnen worden vrijgezet en gebruikt worden als herinneringsbomen waar omheen begraven kan worden. Daar waar mogelijk blijven de te kappen bomen achter in het bos, zodat voldoende dood hout aanwezig is waar verschillende dier- en plantensoorten van profiteren.

3.1.2 Jaarlijks beheer

Het jaarlijks beheer voor dit gebied beperkt zich tot verwijderen van opslag van ongewenste beplanting. Op deze manier blijven de aanwezige open plekken behouden en wordt voorkomen dat het terrein toch weer dichtgroeit. Uittrekken van ongewenste opslag zal zoveel mogelijk handmatig plaatsvinden.

Eventueel kan overwogen worden plaggen van een naburig heideterrein uit te spreiden mocht de ontwikkeling van heide niet op gang komen.

Het jaarlijks beheer zal na verloop van tijd steeds extensiever worden al zal in dit gebied een vorm van beheer noodzakelijk blijven om het bos voldoende open te houden. Deze noodzaak komt voort uit de aanwezigheid van de mierenhopen. Voor behoud en ontwikkeling hiervan is een open bostype met weinig ondergroei wenselijk.

3.2 Oostelijk bosgebied

Het bos op het oostelijk deel van het terrein kenmerkt zich door de aanwezigheid van dassen. Het bos bestaat voornamelijk uit Grove Den. Doelstelling voor dit bosgebied is een soortenrijk gemengd bos met heide op kleinere open plekken. De randen van het bos worden ontwikkeld tot mantel- en zoomvegetatie.

3.2.1 Grootschalige eenmalige ingrepen

Deze ingrepen beperken zich tot her en der realiseren van grotere open plekken in het bos, waarbij het gekapte hout zoveel mogelijk in het bos achter blijft. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de aanwezige dassenburcht door minmaal 20 meter afstand te houden tot de op dat moment aanwezige in- en uitgangen. Daar waar openplekken worden gerealiseerd zal tevens de strooisellaag worden verwijderd. Hierdoor ontstaat een goede uitgangssituatie voor de ontwikkeling van heide.

3.2.2 Jaarlijks beheer

Jaarlijks zal omvormingsbeheer plaatsvinden. Dit betekent dat selectief gekapt wordt, waarbij exoten worden gekapt en verjonging plaats kan vinden. Hierbij zal in eerste instantie met name gestreefd naar de ontwikkeling van een goede mantel-zoomvegetatie. Daarnaast zal eens per jaar opslag op de open plekken worden weggehaald. Dit zal zoveel mogelijk handmatig plaatsvinden, zodat de verstoring zo gering mogelijk is. Uiteraard wordt bij het kappen van bomen gekeken naar de aanwezigheid van holtes. In dit geval zullen deze bomen blijven staan.

3.3 Overig bos

Het overige bos op het terrein wordt door geleidelijk omvormingsbeheer ontwikkeld tot een soortenrijk natuurlijk bos met inheemse soorten. Het sparrenbosje tegen de noordrand van het terrein is waardevol als gevolg van de hier aanwezige dassenpopulatie. Op deze plek zal dan ook niet begraven worden. Wel wordt hier ook op een heel geleidelijke manier omvormingsbeheer ingezet. De rest van de aanwezige bossen zijn op dit moment al meer divers dan bovengenoemde gebieden. Ook hier zal dan ook minder rigoreus te werk gegaan hoeven te worden. Grootschalige ingrepen zullen hier dan ook niet of nauwelijks plaatsvinden. De vorming van een goede mantel-zoomvegetatie is hier van belang. Ook voor deze bosgebieden geldt dat beheer op termijn steeds extensiever plaats zal hoeven te vinden.

3.4 Lanen

De bestaande laanstructuur wordt zoveel mogelijk gehandhaafd. In eerste instantie zullen de bestaande bomen worden beoordeeld op hun conditie en zo nodig worden gesnoeid. Op plaatsen waar bomen zijn uitgevallen zullen bomen worden teruggezet als het om geringe aantallen gaat.

Op langere termijn kan in het geval van een grote uitval van bomen, bijvoorbeeld als gevolg van ziekte of storm, besloten worden de laan in totaal te kappen en te vervangen door nieuwe aanplant. Op deze manier wordt voorkomen dat de laan uiteindelijk bestaat uit bomen van verschillende leeftijden door telkens bij uitval van een boom een nieuwe boom terug te plaatsen en waardoor het statige beeld van de lanen wordt aangetast. Vooralsnog lijkt hiertoe echter geen aanleiding te bestaan.

4 Graslandbeheer

4.1 Bloemrijk grasland

De huidige akkers worden omgevormd tot bloemrijk gras door verschrallingsbeheer. Dit betekent dat in eerste instantie enkele jaren een graan geteeld zal worden. (Op dit moment wordt nog gekeken naar welk graan hier het meest geschikt voor is.) Op deze manier wordt de voedselrijkdom van het gebied snel teruggebracht. Vervolgens kan overgeschakeld worden op een graslandbeheer, waarbij één maal per jaar wordt gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd. Hierbij wordt uitgegaan van gefaseerd maaien. (Niet het hele terrein wordt in één keer gemaaid, maar in delen, zodat er schuilmogelijkheden blijven voor de aanwezige dieren op het terrein.)

4.2 Heischraal grasland

De huidige paardenweide kan vrij snel en gemakkelijk worden omgevormd tot heischraal grasland, omdat de uitgangssituatie op deze plek al tamelijk voedselarm is. Dit is het gevolg van het gebruik van dit deel als weiland, waar minder mest op wordt gebracht dan voor akkers het geval is. Jaarlijks maaien en afvoeren zal echter noodzakelijk blijven om het terrein open te houden en een verdere verschralling te realiseren.

5 Maaien of begrazen

In bovenbeschreven beheerplan wordt uitgegaan van maaibeheer. Dit lijkt gezien de functie natuurbegraven vooralsnog de meest logische keuze. Op het terrein is het doel een zo natuurlijk mogelijk beeld. In het geval van begrazing zal het noodzakelijk zijn her en der afrasteringen te maken, tijdelijk dan wel definitief. Bijvoorbeeld ter bescherming van delen van het terrein waar geen begrazingsbeheer gewenst is of tijdens een begrafenis. Dit past niet in een zo natuurlijk mogelijk beeld. Daarnaast zal er ook na een begrafenis voor een aantal mensen de behoefte blijven om het terrein af en toe te bezoeken. De aanwezigheid van grote grazers mag voor deze mensen geen belemmering vormen voor een bezoek aan het terrein.

6 Beheer van paden en gebouwen

Naast natuurbeheer vindt op het terrein beheer van paden en gebouwen plaatsvinden. Ten aanzien van de paden is er een onderscheid tussen de verschillende typen paden. De hoofdpadenstructuur en de secundaire padenstructuur worden onderhouden op een zodanig niveau dat deze paden goed begaanbaar blijven. Aangezien voor de aanleg uitgegaan wordt van aanleg in halfverharding, betekent dit wieden, egaliseren en uitsteken van de randen van de paden zodat de padbreedte gehandhaafd blijft. De derde orde padenstructuur wordt aangelegd door uitmaaïen, zodat het pad goed begaanbaar is. Grote oneffenheden, dood hout of andere elementen die het pad moeilijk begaanbaar maken, worden vermeden. Deze paden zullen gedurende een relatief korte periode (ongeveer 3 jaar) jaarlijks uitgemaaid worden. Na deze periode wordt geen actief onderhoud meer gepleegd en mogen de paden dichtgroeien. Het bestaan van de paden hangt vanaf dat moment alleen af van het gebruik door bezoekers van het terrein.

Dit laatste geldt eveneens voor de secundaire paden na de periode waarin de begraafplaats actief in gebruik is. Hiervoor wordt vooralsnog uitgegaan van 30 jaar. Na deze periode zal geen beheer meer worden uitgevoerd op deze paden, zodat de natuur deze opneemt. De hoofdpadenstructuur zal actief beheerd blijven, aangezien het voor nabestaanden en recreanten mogelijk moet blijven het terrein te bezoeken of op te nemen in een wandeling. Dit geldt eveneens voor de parkeerplaats.

Voor de gebouwen op het terrein geldt dat er vooralsnog wordt uitgegaan van langdurig handhaven. Echter op voorwaarde dat de gebouwen na het gebruik ten dienste van de natuurbegraafplaats (na ca. 30 jaar) een nieuwe functie krijgen, die gerelateerd is aan het terrein. Te denken valt bijvoorbeeld aan een bezoekerscentrum. Mocht echter geen goede vervolgfunctie voor de gebouwen voor handen zijn, dan wordt het gebouw verwijderd (met in achtneming van de wettelijke kaders, zoals Flora en Fauna wet).

7 Monitoring

Om de ontwikkelingen in natuurwaarden te kunnen volgen wordt een tussentijdse monitoring uitgevoerd, zodat desgewenst bijgestuurd kan worden in beheer en gebruik om de gewenste ontwikkelingen te bereiken.

Deze monitoring dient tevens als basis voor de actualisering van de ontheffing Flora en faunawet (eenmaal per vijf jaar) en voor de actualisering van het bestemmingsplan (eenmaal per 10 jaar).